

1873 ¹⁹/₃ 18: 1. Beh. af F. t. midlert. L. om Forbud mod Nedlægning af bestaaende Landbrug m. m. 1874

forslag, og det er enstemmigt vedtaget af Folketinget. Jeg skal ogsaa anbefale dette Lovforslag til Tingets Velvillie.

Det tredie Lovforslag gaar ud paa at give Tilladelse til at afvige fra Kontrakter om Forpagtning af Landejendomme. Begrundelsen for dette Lovforslag ligger i, at man under de nuværende Forhold ønsker at faa saa stor en Produktion i Landbruget som vel muligt, og at der findes adskillige Forpagtningskontrakter, i hvilke den Bestemmelse er indført, at Brakmarkerne ikke maa benyttes. Dette Lovforslag gaar derfor ud paa, at hvis Forpagter og Ejer ikke kan enes om, at Brakmarkerne maa benyttes, skal Forpagteren kunne fordre, at Brakmarkerne benyttes, naar det kan konstateres, at de Planter, han ønsker at saa i Brakmarkerne, ikke medfører paa-viselig Fare for Optraeden af Plantesygdomme eller Skadedyr eller i særlig Grad forurener Marken.

Men for at faa Tilladelse hertil skal Forpagteren yde Ejeren en Erstatning. Er der 4 Aar tilbage af Forpagtningstiden, skal han betale Ejeren 5 pCt.; er der 3 Aar tilbage, betales der 15 pCt.; er der 2 Aar tilbage, betales der 25 pCt.; og er der 1 Aar tilbage, betales der 35 pCt. af Nettoudbyttet. Jeg havde foreslaaet 40 pCt., og Nedsættelsen til 35 pCt. er den eneste Ændring, der er foretaget i dette Lovforslag. Jeg skal ligeledes anbefale dette Lovforslag til Tingets Velvillie og anbefale, at disse Lovforslag om muligt gøres færdige i Løbet af den korte Tid, der er tilbage af Samlingen.

I. A. Hansen: De tre smaa Landbolovforslag, som den højtærede Minister har fremsat for Tinget, har det tilfælles, at de er midlertidige. At de er enstemmigt vedtagne i det andet Ting, anser jeg for et godt Varsel for deres Behandling i dette Ting. Idet jeg gaar ud fra, at de vil blive vedtaget her, skal jeg indskrænke mig til at omtale Lovforslagene meget kort. De to Lovforslag har det tilfælles, at Formaalet er at hindre hensynsløs Forringelse af Landejendomme, der har været i Handelen. Begge Lovforslag griber dybt ind i Ejernes frie Dispositionsret, men under Hensyn til Forholdene, som de har udviklet sig, idet Spekulanter opkøber Gaarde, afklæder disse

til Bunden for derefter i den Hensigt at faa den sidste Gevinst ud af dem at udstykke dem paa bedst mulige Maade, finder jeg det berettiget, at man griber ind mod dette Samfundsonde. Ikke alene virkelig interesserede Landmænd maa se med Bekymring paa denne Udvikling, men denne Bekymring maa ogsaa deles af Samfundet som Helhed, idet en saadan Udvikling kommer hele Samfundet til Skade. Jeg kan derfor anbefale dette Lovforslag, som omhandler disse Forhold.

Det væsentlige i Lovforslaget om Indskrænkning i Retten til Udstykning er, at det hindrer Nedlæggelse af mindre Landbrug. Jeg maa give den højtærede Landbrugsminister Ret i, at det vilde se noget ejendommeligt ud, om man rask væk inddrog mindre Landejendomme under større, medens samtidig Staten yder Penge for at oprette mindre Landbrug. Hvis man fortsatte paa denne Maade, kunde man jo blive ved i det uendelige uden at komme videre. Da Ministeren udførligt har udviklet Lovforslagets Bestemmelser, skal jeg ikke komme nærmere ind derpaa, idet det kun vilde blive Gentagelser, men jeg skal gaa over til at omtale det tredie Lovforslag, som angaar Afvigelse fra Kontrakter om Forpagtning af Landejendomme. Ogsaa dette griber i nogen Grad ind i kontraktmæssige Forhold mellem Ejere og Forpagtere, men de unormale Forhold, under hvilke vi lever, berettiger formentlig til at gribe ind ogsaa paa dette Omraade. Vi har ved Behandlingen af Kornloven i Dag ret udførligt drøftet Nødvendigheden af at have det størst mulige Kornforraad til vore Kreaturer og selvfølgelig ogsaa til Menneskene, det er da en naturlig Bestræbelse, der her udfoldes, for at skaffe det mest mulige Korn til Veje under disse vanskelige Forhold. Private Ejere har i de sidste Aar stærkt udnyttet deres Brakmarker, og der er heller ikke noget til Hinder for, at dette kan lade sig gøre paa Forpagtningsejendomme, uden at derved Ejendommen forringes; idet der i Lovforslaget er taget Hensyn til, at det under visse Forhold ikke lader sig gøre. I Bemærkningerne til Lovforslaget udtales det saaledes, at hvis en Brakmark f. Eks. skal drænes eller den er stærkt befængt med Roekrudt o. s. v., maa Forpagteren ikke benytte Brakmarken